

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Пламен Александров Панайотов, член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” – област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност Наказателно право в катедра „Наказателноправни науки” към Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”, обявен в ДВ, бр. 33/17.04.2018 г., с кандидат гл. ас. д-р Тервел Николов Георгиев

1. В конкурса за доцент по наказателно право в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” д-р Тервел Николов Георгиев е единствен кандидат. За участието си в него той представя хабилитационен труд - монографичното изследване „Някои необходими промени в наказателното право на Република България” /Пловдив : Университетско издателство „Паисий Хилендарски”, 2018, 216 с./.

2. Тервел Николов Георгиев е магистър по право от ПУ „Паисий Хилендарски” – гр. Пловдив. От 2000 г. е преподавател в Юридическия факултет на същия университет. Понастоящем е главен асистент. Доктор е по право от 2014 г. след успешна защита на дисертация на тема „Пробацията в наказателното право“. Тервел Георгиев съчетава успешно преподавателската и научно-изследователската си дейност с тази като адвокат.

3. Монографията „Някои необходими промени в наказателното право на Република България” е изследване, което има не само научно, но и практическо значение. Тя се характеризира със структура, включваща въведение, основна част и заключение.

Основното достойнство на рецензията е, че изследването и предлагането на решения по разискваните проблеми на наказателното право се базира преди всичко на криминологичен, социологически, философски и исторически анализ. В тази връзка авторът има повод да припомни още във въведението, че действащият у нас Наказателен кодекс е приет именно въз основа на такъв подход при очертаването в системата на неговите разпоредби. Подчертано е, че този подход не е характерен за българския законодател при предприемането на множеството изменения и допълнения на наказателното законодателство у нас след 1989 г. – при съществено променените условия на общественно-политическия, икономическия и културния живот /с. 15-16/. Същевременно възприетият от автора подход му позволява да акцентира вниманието и върху други ключови характеристики на демократичната наказателна политика. Основната ѝ цел следва да бъде превенцията на престъпността. А адекватната реакция спрямо нея не предполага поначало разгръщане и ожесточаване на наказателната репресия. Тя предполага тъкмо обратното – при съблюдаване на обществения интерес, където има възможност да се търси нейното ограничаване и смекчаване /с. 5 и сл./.

От посочените позиции авторът разглежда в основната част на изследването някои проблеми, свързани както с институти на общата част на НК – неизбежна отбрана, продължавано престъпление, замяна на наложено наказание проба с наказание лишаване от свобода, условно осъждане, условно предсрочно освобождаване, давност, реабилитация, така също и с оглед уредбата на някои видове престъпления в особената част на НК – обида, клевета, престъпленията по чл. 159 НК, длъжностно присвояване, престъпления против кредиторите, изпиране на пари, противозаконно държане на археологически обекти, престъплението по чл. 293а НК, проституция, противозаконно държане на наркотици. Независимо от отношението към защитаваните от автора тези, специално следва да се

подчертае, че изследването дава възможност за ползотворна дискусия по всеки един от разискваните въпроси. Ето защо то се отличава със своята актуалност.

Освен с посочените общи достойнства, монографията на гл. ас. д-р Тервел Георгиев се характеризира и с конкретни приноси моменти, част от които са следните:

- аргументирано е наличието на противоречие в уредбата на продължаваното престъпление – между разпоредбите, дефиниращи понятието за тази форма на усложнена престъпна дейност по чл. 26, ал. 1 и 2 НК, от една страна, и разпоредбата по чл. 26, ал. 6 *in fine*, която допуска изключение от прилагането на института за престъпления, извършени преди внасянето на обвинителния акт, но невключени в него, от друга страна /с. 43-45/;

- обоснована е необходимостта замяната на наказанието пробация с наказание лишаване от свобода да се разгледа отново задълбочено и евентуално да се преосмисли като възможност при предстоящи промени в наказателното законодателство /с. 53-54/;

- осъществен е анализ и съпоставително са разгледани понятията пробация, пробационна мярка и мярка за пробационен надзор. Разгледано е значението на мерките по чл. 42а, ал. 2, т. 1-4 НК във връзка с условното осъждане и с условното предсрочно освобождаване /с. 55 и сл./;

- аргументирана е необходимостта от съответствие в основното съдържание между разпоредбите по чл. 227б НК и разпоредбите по чл. 626 от Търговския закон /с. 147-152/;

- въз основа на задълбочен анализ са систематизирани множество аргументи за декриминализиране на описаното в чл. 293а НК поведение /с. 173-183/;

- след като е пояснена тезата, че наркотичната зависимост е болестно състояние, чието лечение изисква специализирана помощ, наблюдение и продължителна рехабилитация, убедително е предложено да се декриминализира държането на наркотични вещества от наркозависими лица /с. 196-203/;

- извън вече посочените са направени и редица други добре обосновани предложения *de lege ferenda* относно: предвиждане на задължително налагане от съда на пробационна мярка по време на изпитателния срок при условно осъждане /с. 58/; предвиждане на задължително налагане от съда на пробационна мярка по време на изпитателния срок при условно предсрочно освобождаване /с. 64/; намаляване на давностния срок за погасяване на наказателното преследване от три на две години за деяния, наказуеми с лишаване от свобода до една година или с друго по-леко наказание /с. 73/; декриминализиране на деянията с предмет порнографски материали, регламентирани в чл. 159, ал. 1 и 2 НК /с. 128/; промени в уредбата на умишления банкрут /с. 156/; декриминализиране на проституцията /с. 195-196/.

Предвид очертаните приноси на хабилитационния труд се налага изводът, че той е от практическо значение както за формиране на наказателната политика у нас, така и с оглед наказателното правоприлагане. За постигнатите резултати на труда допринася и детайлното познаване от гл. ас. д-р Тервел Георгиев на относимата към разглежданите проблеми практика на Конституционния съд на Република България.

Към представения монографичен труд могат да бъдат отправени и някои препоръки и бележки, които целят усъвършенстване на бъдещите изследвания на автора. Преди всичко следва да се има предвид, че приложимото право в наказателната област в редица случаи се формира не само въз основа на източници на вътрешното право и на международното право, но и въз основа на източници на правото на ЕС. Когато това е така източниците на правото на ЕС също следва да се имат предвид при формиране на авторските тези. Наред с това изложението би могло да се прецизира с оглед използването на някои термини: не е приемливо да се говори за „условна присъда“ /с. 11, с. 56/, да се говори, че субект на съответния вид престъпления може да се яви „всеки“ /с. 121, с. 122/ или „всяко лице“ /с. 157, с. 168, с. 196/, да се използва изречение „форма на вината“ за обозначаване на отделен вид вина /с. 85/.

5. В заключение представеният от гл. ас. д-р Тервел Георгиев за участие в конкурса монографичен труд „Някои необходими промени в наказателното право на Република България“ следва да получи положителна оценка. Той е резултат на личната му научноизследователска работа. Същевременно чрез него авторът демонстрира способността си да идентифицира важни обществени проблеми и да предлага убедителни пътища за решаването им.

Предвид изложеното относно научноизследователската и преподавателската дейност на гл. ас. д-р Тервел Николов Георгиев считам, че тя отговаря на условията за заемане на академичната длъжност „доцент“ съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България. Поради това препоръчвам на научното жури да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ да избере за доцент по наказателно право гл. ас. д-р Тервел Николов Георгиев.

м. август, 2018 г.

Рецензент:

/проф. д-р Пламен Панайотов/